

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Кафедра технологічного обладнання харчових
виробництв і торгівлі**

ПРЕВЕНТИВНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ

**Міжвузівського круглого столу, присвяченого
Всесвітньому дню охорони праці**

(м. Полтава, 28 квітня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 331.45
П71

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Науковий керівник семінару та відповідальна за випуск:

Л. І. Маніна, к. т. н., доцент кафедри технологічного обладнання харчових виробництв і торгівлі Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Превентивна безпека людини в сучасних умовах : матеріали
П71 Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці (м. Полтава, 28 квітня 2017 року). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 86 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-277-8

У збірнику представлено тези доповідей, заслуханих та обговорених на засіданні Міжвузівського круглого столу, присвяченого Всесвітньому дню охорони праці 28 квітня 2017 року.

УДК 331.45

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

ISBN 978-966-184-277-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2017

Програма круглого столу

1. *Лапенко Т. Г.* Попередити – означає не допустити.
2. *Герман Н. В., Манина Л. И., Ярмоник А. С.* Нарушение – закономерность или случайность?
3. *Рубан А. Ф.* Релігія зміцнює силу духа.
4. *Маніна Л. І., Роговий І. С.* Забезпечення мікробіологічної безпеки в суспільстві.
5. *Ткаченко А. А., Цина А. Ю.* Управління ризиками на засадах досягнення певних рівнів безпеки та балансу вигод і витрат.
6. *Рижкова Т. М., Бондаренко Т. А., Дмитриков В. П., Дюкарева Г. І.* Запобігання виникнення дріжджівової інфекції на підприємствах з виробництва кумису.
7. *Стрельников В. Ю.* Техніки нейролінгвістичного програмування для створення кооперативних взаємин зі студентами.
8. *Мовчан М. М.* Нейролінгвістичне програмування в боротьбі зі страхами в навчальній і позанавчальній діяльності студента.
9. *Лебедик Л. В.* Ергономічні проблеми підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури.
10. *Маца К. О., Шандиба А. Ю.* Екологічна небезпека в Україні.
11. *Стрельников М. В.* Безпека підприємницької діяльності майбутніх магістрів з бізнес-адміністрування.
12. *Грайворонская И. В.* Активные методы, используемые в процессе обучения безопасности жизнедеятельности.
13. *Опара Н. М.* Актуальні проблеми викладання безпеки життєдіяльності у розрізі охорони стану довкілля.
14. *Кондель В. М., Лобода Д. О.* Дослідження стійкості елементів конструкцій для запобігання надзвичайним ситуаціям.
15. *Дикань С. А.* Прекариат і прекаріальні умови праці в Україні.
16. *Вахтін С. Р., Манина Л. І.* Правове забезпечення безпеки праці людини на виробництві.
17. *Бичков Я. М., Молчанова Н. Ю.* Аспекти превентивної безпеки людини в Україні.

Інформація про виконання коригувальних або попереджувальних дій та їх результати надходить у письмовій формі зі структурного підрозділу на адресу особи, яка проводила аналіз інформації, для подальшої підготовки аналізу з боку керівництва.

Тому для зниження рівня травматизму необхідно вживати такі запобіжні заходи та дії.

- коригувальні заходи щодо усунення виявлених невідповідностей та порушень за результатами контролю(аудиту);
- професійне навчання та навчання з охорони;
- аналіз та оцінка ризиків на кожному робочому місці, вживання заходів зі зниження та усунення факторів ризику;
- впровадження більш досконаліх (безпечних) технологій;
- контроль над дотриманням технологічної дисципліни;
- контроль над діями персоналу (поведінковий аудит);
- психологічний супровід.

Отже передбачити та не допускати – головні напрямки сучасної працезахоронної діяльності.

НАРУШЕНИЕ – ЗАКОНОМЕРНОСТЬ ИЛИ СЛУЧАЙНОСТЬ?

***Н. В. Герман**, доцент, директор науково-навчального центру;*

***Л. И. Манина**, доцент, к. т. н., доцент;*

***А. С. Ярмоник**, студентка группы ДИД-21*

Высшее учебное заведение Укоопсоюза

«Полтавский университет экономики и торговли»

В ситуациях, одинаковых для всех работающих, важнейшее значение для поведения каждого отдельного человека имеют его индивидуальные характеристики:

- тип нервной системы;
- характер и темперамент;
- особенности мозговой деятельности и мышления;
- воспитание и образование;
- состояние здоровья;
- опыт, приобретаемый годами.

Все эти характеристики в своем экстремальном проявлении формируют 12 основных психологических причин сознательного нарушения правил безопасной работы.

Перечислим и вкратце охарактеризуем их:

- экономия сил: потребность-побудитель, направленный на экономию энергетических затрат организма;

- экономия времени – стремление повысить производительность труда для личной выгоды за счет увеличения темпа работы, сокращения объема или пропуска отдельных операций, мало влияющих на качество продукции, но заметно влияющих на безопасность деятельности;

- привычка к опасности или ее недооценка – привычка, приводящая в своей крайней степени к тому, что человек перестает замечать те проявления окружающей среды и компонентов трудового процесса, которые ранее замечал и учитывал. Привыкая к опасности и утрачивая бдительность, человек становится неосторожным, плохо ориентируется в реальном пространстве и не готов к принятию мер предосторожности;

- готовность и стремление ориентироваться на идеалы. В зарубежной литературе по безопасности имеется понятие «нарушитель-рецидивист» – человек, постоянно нарушающий правила безопасности и даже гордящийся этим. Он имеет привлекательные черты характера, которыми умеет пользоваться и может привлечь новичка на работе. Последний, идеализируя поведение нарушителя, начинает вести себя подобным образом, однако, не имея опыта в работе и критического отношения к производственным опасностям, новичок не может разобраться в ситуации и ведет себя опасным образом;

- тенденция к копированию норм группового поведения. Поведение такого рода характерно для тех производственных коллективов, где нарушение норм и правил безопасного поведения стало привычным для всех членов коллектива (например, выездные бригады электриков-ремонтников). Человек, желающий следовать «Правилам безопасности» становится в положение «белой вороны» и вынужден выслушивать замечания (иногда оскорбительные) и обвинения в трусости, малодушии и т. п.;

- привычка работать с нарушениями – практически обычное явление у людей, самостоятельно овладевших профессиональными навыками или работающих не по профилю основной специальности, поскольку у них не выработаны приемы правильного (без нарушений) поведения;

- переоценка собственного опыта и мастерства приводит к тому, что человек позволяет себе нарушение инструкций по охране труда, считая свои знания процесса и опыт настолько большими, что в случае возникновения опасной ситуации надеется своевременно среагировать и, применив внештатные действия, «выскочить» из опасной ситуации;

- желание самоутверждения – возможность сознательного нарушения Правил безопасности в результате врожденной неуверенности в собственных силах и способностях либо под воздействием упреков в нерешительности со стороны других лиц, как связанных, так и не связанных с производством;

- стрессовые состояния вызывают подсознательную попытку избавиться от них и побуждают работающего к действиям, которые, по его мнению, этому способствуют. В наиболее сильной форме стрессовые состояния проявляются в виде эмоционального шока (как результат избыточного перенапряжения). При этом человек находится под влиянием чувств, а не разума, и плохо оценивает ситуацию, ориентируется и действует в сложной обстановке;

- желание «показать себя в глазах сотрудников, окружающих – проявление рискованного поведения («хождение по лезвию бритвы»)), не вызванное производственной или ситуативной обстановкой, но диктуемое ложно понимаемым чувством собственной значимости;

- склонность (вкус) к риску – личностная характеристика, определяемая индивидуальными психическими характеристиками, проявляющаяся в получении удовольствия (эйфории) от опасных действий. Физиологически заключается в выбросе надпочечниками повышенного количества норадреналина в кровь;

- надситуативный риск (немотивированный, бескорыстный, спонтанный) – риск, при котором субъект не получает каких-

либо выгод (поощрений, признания и т. п.) или преимуществ в достижении цели, но проявляет активность, направленную навстречу опасности. При этом он бессознательно идет по пути повышения вероятности наказания либо путем травмы, либо за счет применения к нему каких-либо санкций. Так, например, среди монтеров-электриков высоковольтных сетей число работников, склонных к надситуативному риску, достигает 75 %.

Таким образом, психологические причины нарушения правил безопасности направлены на поиск ближайших допустимых и наиболее легких путей удовлетворения некоторых потребностей, которые не совпадают с целями, задачами и потребностями производства. При этом фактор случайности чаще всего играет лишь роль «спускового крючка», поскольку опасная ситуация создается самим работающим.

РЕЛІГІЯ ЗМІЦНЮЄ СИЛУ ДУХА

А. Ф. Рубан, завуч загальноосвітньої школи № 38, м. Полтава

Ернст Холмс підкреслює: «У всі віка віра визнавалась силою. Неважливо, чи була вона вірою в Бога, у конкретну людину, у самого себе чи у свої дії. Було б помилкою вважати, що віра відноситься тільки до релігійного досвіду. Віра є властивість розуму, яка знаходить своє найвище вираження у релігії, але і в інших ділах людина, яка вірить у себе, досягає більшого, ніж та, яка не вірить у власні сили. Той, хто має велику віру, володіє і великою силою».

Л. М. Толстой писав: «Для того, щоб людина жила краще, їй треба знати, що вона повинна і чого не повинна робити. Віра – це знання того, що таке людина і для чого вона живе на світі. І така віра була і є у всіх розумних людей».

Є дві віри: віра довіри тому, що кажуть люди, – це віра в людину або в людей, і таких різних вір багато, – і віра у свою залежність від Того, Хто послав мене у світ. Це віра в Бога, і така віра одна для всіх людей.

Істинна віра показує людині, що Бог – любов, а із любові нічого, крім добра, вийти не може. Григорій Сковорода вважав,

ЗМІСТ

Програма круглого столу	4
<i>Лапенко Т. Г.</i> Попередити – означає не допустити	6
<i>Герман Н. В., Манина Л. И., Ярмоник А. С.</i> Нарушение – закономерность или случайность?	8
<i>Рубан А. Ф.</i> Релігія зміцнює силу духа	11
<i>Маніна Л. І., Роговий І. С.</i> Забезпечення мікробіологічної безпеки в суспільстві	16
<i>Ткаченко А. А., Цина А. Ю.</i> Управління ризиками на засадах досягнення певних рівнів безпеки та балансу вигод і витрат	19
<i>Рижкова Т. М., Бондаренко Т. А., Дмитриков В. П., Дюкарева Г. І.</i> Запобігання виникнення дріждживої інфекції на підприємствах з виробництва кумису.....	24
<i>Стрельніков В. Ю.</i> Техніки нейролінгвістичного програмування для створення кооперативних взаємин зі студентами.....	26
<i>Мовчан М. М.</i> Нейролінгвістичне програмування в боротьбі зі страхами в навчальній і позанавчальній діяльності студента.....	28
<i>Лебедик Л. В.</i> Ергономічні проблеми підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури	31
<i>Маца К. О., Шандиба А. Ю.</i> Екологічна небезпека в Україні	33
<i>Стрельніков М. В.</i> Безпека підприємницької діяльності майбутніх магістрів з бізнес-адміністрування.....	35
<i>Грайворонская И. В.</i> Активные методы, используемые в процессе обучения безопасности жизнедеятельности	37
<i>Опара Н. М.</i> Актуальні проблеми викладання безпеки життєдіяльності у розрізі охорони стану довкілля.....	40

Наукове видання

ПРЕВЕНТИВНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

МАТЕРІАЛИ

**Міжвузівського круглого столу, присвяченого
Всесвітньому дню охорони праці**

Головний редактор *М. П. Гречук*
Комп'ютерне верстання *Г. А. Бжікян*

*Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 5,0.
Зам. № 087/1042.*

*Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81*

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.*